

حرف حساب

نور افکن ادبیات بر نقش زنان در دفاع مقدس

■ بهناز ضرابی زاده / نویسنده ادبیات دفاع مقدس

می‌بینیم که در سال‌های اخیر خاطرات زنان در جنگ مورد اقبال مخاطبان و نویسندگان قرار گرفته است و روزبه‌روز هم بیشتر می‌شود. به نظر همین تلاش، بسیار ارزنده است. این موضوع می‌تواند ما را به حقیقت حضور زنان در جنگ امیدوار کند. اگر حوزه خاطره نویسی با همین جریانی که در پیش گرفته است جلو برود، شاهد اتفاقات خوبی در این حوزه خواهیم بود، چون ما در ایران زنان ایثار گر زیادی داریم؛ زنانی که در دوران جنگ پزشکی یا پرستار بودند و حتی از مرزها در حال دفاع بودند. مدتی توجه نویسندگان به حوزه زنان کم بود اما به لطف خدا از پایان دهه ۸۰ اقبال مخاطبان و نویسندگان به این حوزه بیشتر شد و حتماً منتظر اتفاقات خوبی در این حوزه هستیم.

من از اواخر سال ۸۰ که شروع به خاطره‌نگاری کردم، جای خالی خاطرات زنان در ادبیات دفاع مقدس را حس می‌کردم، به همین خاطر وقتی خواستم از جنگ بنویسم، سراغ موضوع زنان در جنگ رفتم. خدا را شکر جریان خوبی هم شکل گرفت و نوشتن این خاطرات در حال توسعه و گسترش است. به نظر من بیشتر می‌توان روی خاطرات مادران شهیدا کار کرد، البته کار می‌شود اما نه به آن اندازه که انتظار می‌رود، چون به سرداران، شهدا و همسران شهیدا پرداخته شده، اما به نظر من مادران شهیدا و پشتیبانی جنگ توسط زنان از آن سوزه‌های خوبی است که می‌توان به آن توجه کرد و از آن نوشت. ما یک جنگ طولانی داشتیم. شما از هر منظری بخواهید نگاه کنید، سوزه‌های بسیار زیاد و جذابی داریم که می‌توان روی آنها کار کرد، حتی می‌توان در دور افتاده‌ترین مناطقی که آدم فکرش را نمی‌کند ردی از جنگ گرفت و سوزه‌های خوبی پیدا کرد. ممکن است در روستایی که هزاران کیلومتر از منطقه جنگی فاصله دارد یک سوزه بکر و ناب پیدا کنیم. این موضوعات به ذوق و سلیقه نویسندگان بستگی دارد که چطور وارد این حوزه شوند و آنها را استخراج کنند.

کتاب

روایتی از آشوب‌های ۱۴۰۱

«سراب سایه‌ها» منتشر شد

کتاب «سراب سایه‌ها» با موضوع زمینه‌های آشوب سال ۱۴۰۱ از سوی انتشارات سوره مهر منتشر شد. مؤلف در کتاب «سراب سایه‌ها» تلاش کرده است در حد توان تحلیلی جامع و مبتنی بر اطلاعات دست اول از متن و زمینه‌های آشوب سال ۱۴۰۱ ارائه کند. در این کتاب می‌خوانیم: دفتر من جایی از شهر تهران است که در آشوب‌های سال ۱۴۰۱ به ناچار هر روز و هر ساعت و مستقیماً در متن رویدادهای آن قرار داشتم. آن ایام، هر روز، ساعت‌های متعددی، به این فکر می‌کردم که به راستی چه اتفاقی در حال رخ دادن است و ماهیت آنچه با آن مواجهیم چیست؟ معلوم بود که حادثه غریبی در حال وقوع است و جنس آن شباهتی به آنچه پیش‌تر دیده بودیم، ندارد. هم در خلال آشوب‌ها و هم پس از آن، با کنجکاوی تمام تقریباً هر آنچه در این باره در دسترس بود، خواندم. علاوه بر آن، به بسیاری افراد که مستقیماً درگیر مدیریت مسئله بودند نیز گفت‌وگو کردم. پس از مدتی حس کردم ابعاد آنچه رخ داده چنان وسیع، مهم و حجم آنچه من خوانده و فهمیده‌ام، چنان فریه است که باید آن را جایی ثبت کرد.

نتیجه این کندوکاوها رسیدن به یک فراتحلیل جامع بوده است که من گمان می‌کنم می‌تواند ابعاد بسیار پیچیده آشوب‌های ۱۴۰۱ را نظم داده و در پیوند با یکدیگر معنادار کند. این کتاب در زمانی کوتاه، یعنی حدوداً دو ماه، با این هدف نوشته شد که روایتی جامع، مبتنی بر اطلاعات و چندوجهی از آشوب‌های سال گذشته تولید کند، از این پس و به تدریج درباره ابعاد مختلف آنچه در یافته و در این کتاب درباره آنها بحث کرده‌ام خواهم نوشت. فعلاً خوشحالم که در زمانی کوتاه از عهده انجام وظیفه‌ای که مدت‌ها بار آن بر دوشم سنگینی می‌کرد، برآمده‌ام.

گزارش

دورویی رسانه‌ای فرانسه در موضوع حقوق بشر

■ معصومه طاهری

برخی رسانه‌های فرانسوی اخیراً اسنادی در باره مسئولیت دولت وقت فرانسه در جنایات دیکتاتور مصر منتشر کرده‌اند که نشان از دورویی رسانه‌ای سازمان یافته علیه بشریت می‌دهد.

این رساله وب‌سایت دیس کلوز به چندصد سند محرمانه فوق‌سری دست یافته است که مسئولیت فرانسه را در جنایات دیکتاتوری عبدالفتاح السیسی در مصر صراحتاً آشکار می‌کند. این موضوع در بخشی به نام «یادداشت‌های تورو منتشر شده است. از آن زمان به بعد، تحریریه دیس کلوز با تهدیدات زیادی از سوی دولت فرانسه مواجه شد که باز هم نشان می‌دهد ادعای آزادی بیان در این کشور یک دروغ بزرگ بیش نیست.

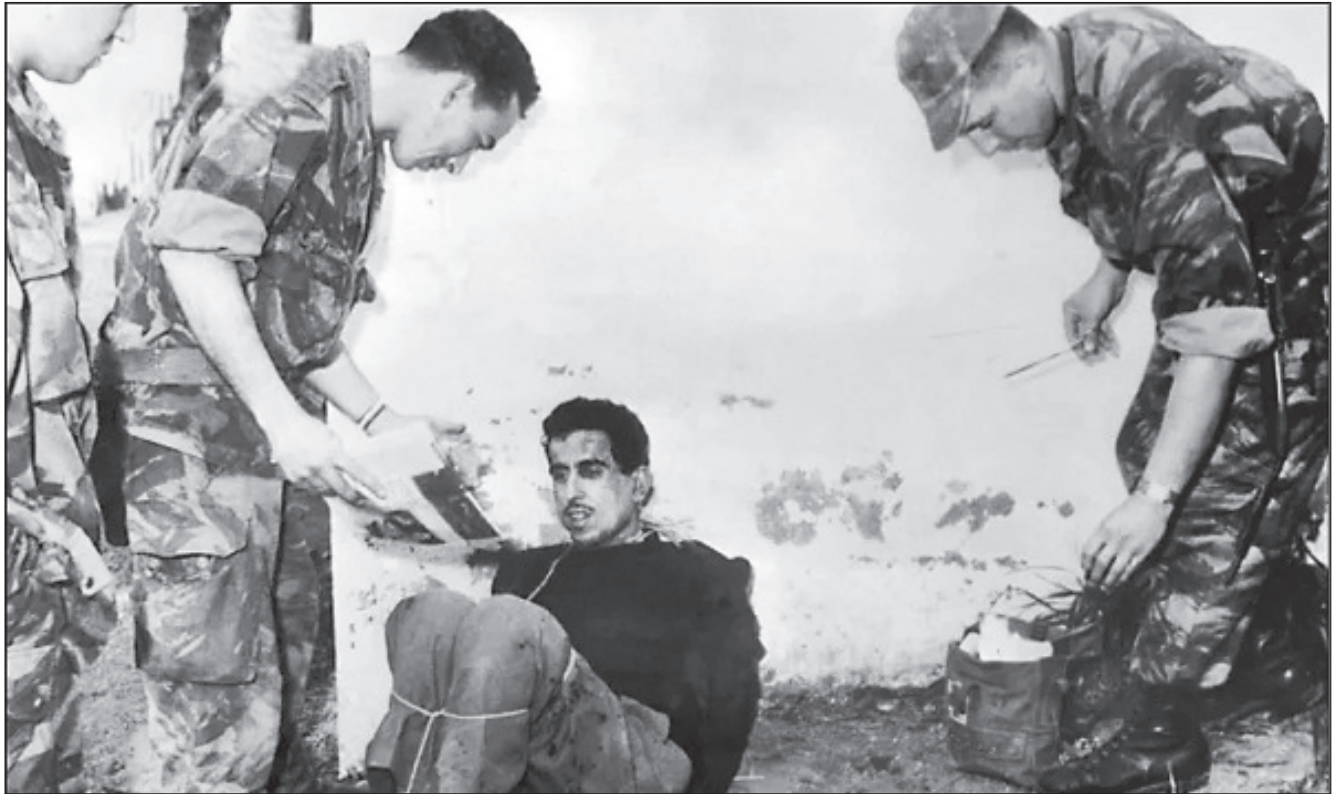
این رساله فرانسوی می‌نویسد: صبح زود، شنبه ۱۳ فوریه ۲۰۱۶، اتوبوسی با پرده‌های کشیده از دروازه پایگاه نظامی مرصع ماته‌رو در ۵۷۰ کیلومتری قاهره عبور کرد. خودروی شنی‌رنگ در مقابل یک پادگان توقف می‌کند. ۱۰ مرد خارج می‌شوند، فرانسوی‌هایی که چند روز زودتر با ویزای توریستی وارد مصر شده بودند، قبل از سربازان محلی با عجله وارد ساختمانی با تجهیزات ابتدایی، بدون آب و تهویه مناسب می‌شوند. اینجامقر آنها خواهد بود، مرکز فرماندهی عملیات نظامی مخفی فرانسه در مصر به نام کد سیرلی.

سایت افشاکندنده می‌نویسد: یک منبع معتبر چندصد سند طبقه‌بندی‌شده «محرمانه - دفاعی» را برای افشا فرستاده؛ یادداشت‌هایی از سرویس‌های الیزه، وزارت نیروهای مسلح و اداره اطلاعات نظامی که زباده‌روی‌های آنها در نام‌موریت اطلاعاتی را که در فوریه ۲۰۱۶ به نام مبارزه با تروریسم آغاز شد، آشکار می‌کند؛

نقدفیلم

■ افشین علیار

عاملی که باعث شد فیلم اورکا به یک درام ورزشی منسجم تبدیل نشود، نگرش سطحی جهان آن است. سحر مصیبهی سعی داشته است در فیلم اولش با یک قصه واقعی صرفاً جنبه‌های احساسی بگیرد و فیلمی ایدئولوژیک بسازد نه فیلمی درباره یک قهرمان در ژانر ورزشی. زمانی که قرار است یک زندگی نامه از یک ورزشکار ساخته شود، باید تمامی ابعاد و چارچوب‌های آن به طور دراماتیک کنار هم قرار بگیرند اما به نظر می‌رسد ممیبهی بیشتر از آنکه اثرش را با تمهیدات سینمایی در قالب یک مضمون ورزشی پیوند بزند، سعی داشته است از خرده‌پیرنگ‌ها در جهت اختلافات سلیقه‌ای درباره حجاب استفاده کند، هر چند فیلم پیش از ماجرای «زن، زندگی، آزادی» ساخته شده اما می‌توان حدس زد که در قالب همان جریان تولید شده است. زنی که قربانی ظلم یک جامعه مردسالار است، سوزه‌ای به شدت تکراری و حالادیگر زرد در سینمای ایران است. اساساً نقطه دید فیلم و مسئله آن نمی‌تواند جذابیتی به همراه داشته باشد، به همین سبب قالبی که کارگردان برای فیلمش تدارک دیده، همان چیزی است که از زندگی الهام اصغری در فضای مجازی و جراید نوشته شده است و حالا در فیلم نکته حائز اهمیتی وجود ندارد که برای مخاطب جذابیت داشته باشد. خاستگاه چنین اثری قاعدتاً باید قهرمان‌سازی باشد اما نیست و کارگردان این هوشمندی را به خرج نداده است. اساساً درام ورزشی باید قهرمان بسازد. زمانی که قصه واقعی است فیلمساز باید محوریت قهرمان را در خط روایی‌اش ایجاد کند، اما الهام در اورکا توان لازم را برای رسیدن حتی به یک شخصیت هم ندارد چراکه او در یک تیپ متوقف مانده است؛ ورزشکاری که به دلیل خشونت‌های شوهرش از او طلاق گرفته و حالا با خودش در جنگ است که به روزهای خوب برگردد؛ ورزشکاری افسرده که در تلاطم ذهنی‌اش گیر افتاده و به یک بساره به این نتیجه می‌رسد که باید دوباره به شنا برگردد و ر کورد گینس را جابه‌جا کند. اینکه این تحول چگونه رخ می‌دهد، مشخص نمی‌شود، عقب‌تر از آن فیلمساز گذشته‌ای از الهام را به مخاطب نشان نمی‌دهد، پلان‌های پرت از دریا و شناکردن الهام را می‌بینیم که اساساً کمکی به شخصیت‌سازی او نمی‌کند و این ربطی هم به محدودیت‌ها ندارد. به جای این پلان‌ها بهتر بود از گذشته الهام یا از شوهرش احمد می‌دیدیم که این می‌توانست به روند شخصیت‌پردازی کمک کند اما تمرکز فیلم روی نوع پوشش الهام است که چگونه باید شنا کند. این یک تمرکز بهانه‌جویانه

نمای نزدیک

به دنبال دریافت افشای اسناد محرمانه، آریان لاوریلکس، روزنامه‌نگاری که روی این موضوع کار می‌کرد، دچار مشکلات عدیده‌ای شد. این روزنامه‌نگار دستگیری‌اش توسط افسران پلیس اطلاعاتی فرانسه، تفتیش خانه و بازرسی وسایل کارش را در شبی که به زندان افتاده بود، تعریف می‌کند که به خاطر افشای اسرار محرمانه دولتی بازداشت و زندانی شده بود.

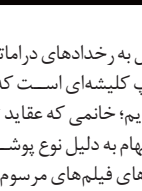
او می‌گوید: آنها که روز سه‌شنبه ساعت ۶:۰۵ صبح به خانه من ریختند، نه افسران عادی پلیس بودند، نه مأمور سرویس اطلاعاتی. آبار تمان من را به همراه یک قاضی تحقیق بازرسی کردند و گفتند کارشناس مبارزه با تروریسم هستند. سه نفر از آنها کارشناس کامپیوتر بودند. در حالی که همکاران‌شان در حال جست‌وجوی آبار تمان من بودند، قبل از اینکه همه چیز را بردارند، سراغ کامپیوتر

افشای بی‌سابقه اسنادی که نشان می‌دهد چگونه دولت مصر از این همکاری پنهان‌شده از مردم به نفع کمپین اعدام‌های خودسرانه سوءاستفاده کرده است؛ جنایات دولتی که فرانسوا اولاند و امانوئل مکرون دائماً از آنها مطلع بوده‌اند، بدون اینکه هیچ وقت به عواقب آن توجه داشته باشند.

به دنبال دریافت افشای اسناد محرمانه، آریان لاوریلکس، روزنامه‌نگاری که روی این موضوع کار می‌کرد، دچار مشکلات عدیده‌ای شد. این روزنامه‌نگار دستگیری‌اش توسط افسران پلیس اطلاعاتی فرانسه، تفتیش خانه و بازرسی وسایل کارش را در شبی که به زندان افتاده بود، تعریف می‌کند که به خاطر افشای اسرار محرمانه دولتی بازداشت و زندانی شده بود.

قالب‌های شیک از دریا نمی‌تواند تبدیل به فیلم شود، در انتخاب بازیگر هم کارگردان راه را اشتباه رفته است. به نظر می‌رسد علیدوستی برای رسیدن به کاراکتر الهام تلاشی نکرده است. ظاهر وی برای اینکه ما او را ورزشکار و شناگر بدانیم، به هیچ وجه متقاعد کننده نیست. مصیبهی بیشتر از اینکه به ساختارهای سینمایی و درام ببرد، از تفکری مستندگونه و ایدئولوژیک داشته است.

نمای نزدیک

است که تبدیل به رخدادهای دراماتیک نمی‌شود. رئیس ورزش بانوان یک تیپ کلیشه‌ای است که نمونه‌اش را در فیلم «عرق سرد» دیده‌یم؛ خانمی که عقاید تند مذهبی دارد و مخالف

شنا کردن الهام به دلیل نوع پوششش او در آب است، در حد همان کلیشه‌های فیلم‌های مرسوم سفارتهی باقی مانده است.

مصیبهی قطعاً با هدف حمایت جشنواره‌های غربی به این اندازه تمرکز روی پوشش داشته است، و گرنه می‌توانست از پلان‌های زائد و کلیشه‌ه در ازای ریتم بهتر فیلمش استفاده کند. در واقع

قالب‌های کلیشه‌ای آسیب‌جدی به فیلم وارد کرده است. قصه در یک مسیر هموار راه خودش را پیدا می‌کند. فیلمساز آفندر دستش در قصه‌گویی و ساختار روایت خالی بوده که از همسر

الهام استفاده بیهوده می‌کند. احمد به طور مداوم به الهام زنگ

فرهنگی

سرویس فرهنگی ۶۰۴۰۸۵۲۳

سه‌شنبه ۲ آبان ۱۴۰۲ | ۸ ربیع‌الثانی ۱۴۴۵ |

در پی کشتار مردم بی‌گناه فلسطین

جشنواره فیلم «دوحه» «ال گونای» مصر و «ام‌تی‌وی» لغو شدند

جنایات رژیم صهیونیستی موجب شد جشنواره فیلم «اجیال»، جشنواره فیلم «ال گونا» و مراسم جوایز «ام‌تی‌وی» به دلیل کشتار مردم بی‌گناه و ماتم در غزه لغو شوند.

به گزارش مهر به نقل از وریاتی، مؤسسه فیلم دوحه که یک مؤسسه فرهنگی قطری است با اعلام لغو جشنواره اجیال گفت: اکنون وقت جشن نیست.

یازدهمین جشنواره فیلم اجیال دوحه که قرار بود از هشتم تا ۱۶نوامبر (۱۷ تا ۲۵ آبان) برگزار شود، به دلیل جنایات رژیم‌صهیونیستی لغو شده است.

مؤسسه فیلم دوحه‌قطر در بیانیه‌ای اعلام کرد:در همسنگی جدی با بردارن و خواهران فلسطینی‌مان ایستاده‌ایم.

همچنین اعلام شد جشنواره فیلم ال گونای مصر به دلیل جنگ برای مدت نامعلومی به تعویق افتاد. این جشنواره با شروع جنگ تاریخ برگزاری خود را از ۱۳ تا ۲۰اکتبر به ۲۷ اکتبر تا دوم نوامبر تغییر داده بود، اما برگزار کنندگان روز پنج‌شنبه اعلام کردند که جشنواره به تعویق افتاده و تاریخ جدیدی تعیین نشده است. این جشنواره همچنین میلیون‌بوند مصر برای کمک به بحران انسانی جاری در غزه اهدا کرده است.

در این بیانیه آمده است: با توجه به شرایط بسیار ناراحت‌کننده حاکم بر غزه، مدیریت جشنواره فیلم ال گونا آگاهانه تصمیم گرفته است تا ششمین دوره جشنواره را به تعویق بیندازد. این اقدامات نشان‌دهنده روحیه همبستگی عمیق مدیرین جشنواره فیلم ال گونا نسبت به مردم فلسطین و جمعیت غیرنظامی غزه است. در همین حال هالیوود ریپورتر هم گزارش داد که به برگزاری مراسم جوایز موسیقی ام‌تی‌وی اروپا ۲۰۲۳ در پاریس در بحبوحه درگیری‌های مداوم در غزه لغو شد.

ام‌تی‌وی که شش سالانه و جهانی موسیقی است، تأکید کرد، در حالی که شاهد ادامه رویدادهای ویرانگر در منطقه هستیم، لحظه‌ای هم نمی‌توانیم به یک جشن جهانی فکر کنیم. با جان‌باختن هزاران نفر، وقت‌وقت ماتم است.

نکاتی خواندنی از فهرست بازیگران پرشمار «سرزمین مادری»

گروه بازیگران سریال «سرزمین مادری» که پس از ۱۰سال توقیف این روزها در حال پخش از تلویزیون است، فهرستی جالب و پرنتنه دارد.

شهاب حسینی که در فصول مانی اثر، نقش اصلی را ایفا می‌کند، از جمله ستاره‌هایی است که پس از «شوق پرواز» و برای حدود ۱۵سال در تلویزیون سریالی نداشته است. او در این فاصله به سینما پرداخت و در دو سریال خانگی پر مخاطب «شهرزاد» و «پوست شیر» نیز بازی کرد.

امیر آقایی نیز در همین قسمت‌های اول، در «سرزمین مادری» دیده می‌شود و یکی از نقش‌های اصلی را بازی می‌کند. این بازیگر در سال‌های پس از بازی در این سریال، به چهره‌های محبوب در سینما تبدیل شد و در «آقازاده» هم بیشتر به چشم آمد.

محمد رضا فروتن و نیکی کریمی البته فضایی متفاوت را تجربه کردند. فروتن و کریمی در اواخر دهه ۸۰، نله‌تاتر «خرده‌جنایت‌های زن و شوهری» را برای تلویزیون بازی کردند که از کارهای ماندگار شیکه‌۴ است.

جواد عزتی که به نظر می‌آید نقشی مکمل در این سریال بازی می‌کند، در زمان آغاز ساخت «سرزمین مادری»، حتی در «چاردیواری» نیز حضور پیدا نکرده بود و با ستاره محبوب این روزهای سینما فاصله زیادی داشت.

محسن تائبنده در زمان تولید این سریال، تنها در سریال «مأمور بدقه» بازی کرده بود که اثر چندان موفقیتی نبود و او را به شهرت نرساند.

نکته تأس‌فبرانگیز آن که تسی چند از هنرپیشه‌های سریال «سرزمین مادری» نیز در این سال‌ها از دنیا رفته‌اند و بخش نقش‌آفرینی خود را نمی‌بینند. زنده‌یاد پرویز پورحسینی که نقشی از قسمت سوم آغاز می‌شود، از جمله این بازیگران است که سال ۱۳۹۹ بر اثر کرونا درگذشت.

فرانسو

بازتاب